

„Edinost“

iz nje enkrat na dan, razen nedelj in p. raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrť leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč); even Trsta pa po 8 stotink (4 nvč).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za vs kratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zabvale domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejema inšeratore v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1. tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Na krivem potu!

(Dopis.)

II.

Večkrat sem se bil že odločil, da bi napisal, kar hočem napisati tu. Ali vsikdar sem odložil zopet to iz razloga, na katerega sem pokazal že v prvem članku, iz razloga namreč, da v nas tudi najstvarnejša razpravljanja gospodarske naravi la prerado uidevajo v vodovje domačega prepira; strankarskih polemik. Nastajajo polemike in duhovi se razburjajo še bolj.

No, sedaj sem se pa vendar odločil, da povem svoje menenje: stvar se mi zdi prevažna in namen mi je dober: da povem obema strankama, kako nezmislno je, ako o vprašanih strogo narodno-gospodarske naravi odločajo strankarski oziri; kako nedopustno je, ako se gospodarske zasnove — kakor se godi zlasti na Kranjskem — ustvarjajo ali pa preprečajo le s tem glavnim namenom, da bi škodili nasprotni politični stranki: da torej stranka z narodnim kapitalom pokriva svoje vojne stroške proti svoji nasprotnici, da brani svojo ekzistenco s tem, da spravlja javno imetje v nevarnost — nalagaje je v podjetje, spojena z velikim rizikom, ali celo že z evidentno najslabšimi šansami za vspevanje!

Konservativna stranka naj le dene roko na sree in naj prizna lojalno, da ima mnogo na svoji vesti v tem pogledu.

Ali tudi napredni stranki na Goriškem, oziroma njenemu glasilu, ne morem priznati očitjanja, da je uhajala v tako zmoto.

»Soča« od 15. decembra je n. pr. priobčila članek pod naslovom: »Klerikalne posojilnice v vsaki občini«. »Soča« piše mej drugim:

»Dosedanja skušnja nam je poskrbela tako groznih in usodepolnih dokazov, da so narodu naravnost v nesrečo, da se mu mora vsaki rodoljub postaviti po robu in reči: »Daleč proč od nas, vi krivi proroki, ki nas tirate le v pogubo, le v nesrečo; ker nam dajate jedino le priliko, da se zadolžujemo, da svoja posestva obremenjujemo z dolгови, ki potem nekega lepega dne preidejo popol-

nomu v roke klerikalnih kapitalistov.«

To stališče je — po mojem skromnem menenju — popolnoma zgrešeno. Res je, da je gospodarski položaj našega ljudstva na Goriškem v obče vsaj toliko ugoden, da posestnik, ki slučajno potrebuje posojilo, isto lahko dobi povsodi brez velikih stroškov in truda. Ouderstvo je na Goriškem malo da ne nepoznano, dočim je splošni gospodarski položaj — kakor že rečeno — toliko ugoden, da bi se n. pr. Istra štela srečno, ako bi tamošnje naše ljudstvo bilo v takem gospodarskem položaju. Vendar bo tudi na Goriškem trebalo še mnogo dela, predno bo naše ljudstvo gospodarski popolnoma emancipovano. Dokler naše ljudstvo ne bo gospodarski neodvisno, tako dolgo tudi ni misliti, da bi se gospodarski, politični in kulturni položaj našega naroda zboljšal. Gospodarsko neodvisnost pa doseže ljudstvo le potem organizacije na gospodarskem polju, potem samopomoči. Temelj v vsej tej samopomoči in organizaciji pa morajo dati male Reifeisenove posojilnice.

Izgovor, da postane ljudstvo na tak način odvisno od jedne stranke ali od posamičnikov — »Soča« je rekla takrat: od farovžev in farovških kuharic — je popolnoma neutemeljen. Vsaka posojilnica ima svoje načelstvo, katerega ne voli farovž, ampak občni zbor, ki je sestavljen iz združenih členov. Torej volijo načelstvo le člani sami in iz svoje srede; in če člani koga nočejo voliti v načelstvo, se isti tudi ne more kar sam izvoliti. Vrh tega je v vsaki občini na Goriškem toliko inteligentnih mož, da bi isti lahko vodili jednostavno Reifeisenovo posojilnico tudi brez »gospoda nune« (kakor bi rekla »Soča«). Inteligentnejši možje pa imajo — ako umejo pametno nastopati — vsikdar toliko vpliva na ljudstvo, da isto — da si je strogo verno — tudi duhovniku ne sledi kar slepo tudi v političnih stvareh. Zlasti na Goriškem opazujemo to, da ljudstvo rado sledi razumnejšim soobčanom svojim, a to so večinoma pristaši takozvane narodno-napredne stranke. Ne gledé na to, da svojih mejsebojnih preprirov ne smemo raztezati tudi na gospodarsko polje in svojih gospodarskih moči ne smemo cepiti — ker je to pogubno z

našega občenarodnega stališča — je bilo stališče, ki je je zavzela »Soča« v omenjenem članku, naravnost v škodo tudi nje lastni stranki. Korist te stranke je, da svojih somišljenikov ne svari pred snovanjem posojilnic, ampak da jih celó vspodbuja k temu, ker s tem ravno bi dobila ljudstvo na svojo stran.

In tako odvrčanje tudi ne more imeti vspeha. Ljudstvo vidi potrebo gospodarske organizacije in se združuje. Inteligenca je sicer večinoma na strani »Sočine« stranke, a kljub temu vidimo, da ista inteligenca deluje marsikje složno z duhovniki v vprašanih gospodarske naravi, kakoršno je ravno vprašanje o posojilnicah.

Mogoče je sicer, da se je tu pa tam pri kaki posojilnici nekorektno postopalo, in res je, žalibog, da se je marsikje posojilnica zlorabila v strankarske namene, mogoče tudi, da marsikatera posojilnica o dajanju posojil preveč lahkomisljeno postopa, a na sploh je zopet res, da je tendenca posojilnic blaga in plemenita: dajati kmetiskim dolžnikom priliko, da svoje dolgove polagoma odplačajo (ne pa, da se lahkomisljno zadolžujejo), a poleg tega nuditi ljudstvu na deželi in osobito kmetom priliko, da prihranjene novce brez sitnosti lahko plodonosno nalagajo.

Ako je n. pr. kmet dolžen privatnemu imovitemu upniku, ta ne jemlje rad majhne svote na račun, ako dolžnik nima, da bi poplačal ves dolg; namen posojilnic pa je ravno, da nudijo ljudstvu priliko, da polagoma odplačuje dolg, o čemer pa jaz ne mislim na redno amortizacijo, s katero se odplačuje dolg redno z obrestmi vred. Redna amortizacija je sicer jako pripraven način odplačevanja, a za kmetске razmere vendar ni prav primerna. Kdor ima gotov, stalen dohodek, na katerega letina ne more dosti uplivati, kakor n. pr. hišni posestniki po mestih, ki dajejo svoje hiše v najem, za take je redno amortizovanje najprimernejše, ker so gotovi že v naprej, da bodo od svojih hiš dobivali vsako leto gotov dohodek, na katerega ne morejo vplivati ne vremenske ne zgođe, ne letina. Nasproti temu kmet ne more nikdar računati z gotovostjo, koliko mu njegovo gospodarstvo donese v prihodnjem letu, ker je dohodek iz njegovega gospodar-

stva odvisen od vsakokratne letine. Za kmeta torej vsekako ni primerno redno amortizovanje. To vem iz lastne skušnje. Nasproti temu pa ima kmet dostikrat po petak, desetak, ali tudi par desetakov, katere bi lahko obrnil v delno poplačanje svojega dolga, a tega ne more storiti, niti če je dolžan privatnemu upniku, niti če je dolžan velikemu denarnemu zavodu. Privatni upnik sploh ne jemlje rad na račun majhnih svot, a več denarni zavodi navadno tudi ne, posebno če je dano posojilo na amortiziranje. Pa tudi če bi več denarni zavod jemal na račun tudi manjše svote, ima vendar kmet o tem kolikor-toliko sitnosti, in često se dogaja, da je denar raje zapravljen, mesto da bi bil hodil mej tem od Poneija do Pilata. Kakó je n. pr. mogoče zahtevati od kmeta iz Soške doline kje okoli Kanala ali Ročinja, da naj nese v Gorico petak ali desetak na račun svojega dolga? To bi bile prav krvave obresti!

Tem manje bi bilo mogoče zahtevati kaj takega od kmeta v gorenji Soški, Idrijski ali Baški dolini. Seveda bo tu morda kdo prigovarjal, da se denar lahko pošilja po pošti, a tudi to je za kmeta presitno, ker bi moral koga prositi, da mu napiše, če ne drugzega, vsaj nakaznico. To pa je vedno v zvezi z večimi ali manjšimi stroški.

Ako bi pa imeli v vsaki občini posojilnico, bi kmet, kadar bi prišel v nedeljo k maši, šel v posojilnico ter brez vsakih stroškov plačal na račun svojega dolga danes pet, čez mesec dva, tri, ko bi zopet kaj prodal, zopet dva, tri, pet, deset ali več goldinarjev. Na ta način bi kmet poplačal svoj dolg, da bi sam ne znal, kdaj. To pa je ravno namen malih Reifeisenovih posojilnic: kmeta razbremeniti in mu dati priliko, da polagoma, kakor mu dopuščajo njegove gospodarske razmere in letina, odplača svoj dolg z obrestmi vred, ne da bi o tem imel stroškov in nepotrebnih poti.

Mogoče je sicer, da tu pa tam kaka posojilnica ne postopa po omenjenih načelih. A če se to dogaja, se dogaja navadno zato, ker odborniki ne umevajo naloge posojilnice. Da pa imajo snovatelji posojilnic, če ne vedno, pa vsaj večinoma, plemenite namene, to je gotovo. (Zvršetek pride.)

PODLISTEK

3

Na „trabaklju“.

Spisal Janko Kessler.

Polagoma se je nebo pooblačilo in tudi veter je ponehal. Pred nami so se vrstili gosti, mali dalmatinski otočiči in med njimi je kar mrgolelo ribiških čolničev, ribiči pa so bili — ženske.

Krepak in čvrst narod redi in goji Dalmacija, krepkejšega gotovo ni! Zagorelih, zadovoljnih obrazov so veslale proti domu z dokajšnjim plenom. Dve Dalmatinki sta priveslali prav tik našega trabaklja; pozdravili ste nas pobožno z »Hvaljen bodi Jezus« ter krenili v stran.

Ker nimajo polja, služi jim morje mesto njega. Može so po večini brodarji in pomorščaki, tisto malega polja, kar ga imajo, pa obdelujejo žene in dekleta; kedar pa je obdelano, gredo loviti ribe in druge morske prebivalce. Razpošiljajo jih sicer malo, ker je rib v Dalmaciji povsod dovolj in se tudi ne pečajo mnogo za tuji nepoznani svet, pač pa jim doma mnogo odležejo.

Popoldne nekako ob treh smo pristali na otoku Istu. Lep kraj istega imena se širi pred nami; res, da ni to kako ponosno mesto, ampak le čista, ponižna vas, toda prijetna je in pa gostoljubna. Tu je tekla v nizki koči zibel našemu brodarju, tu mu je živel dobro, skrbna žena, tu mu je rastla

pridna deca. Umevno je, da bi tudi ob najugodnejšem vetru pristali vsaj za nekaj ur, da pozdravi svoje drage, v rodni vasi.

Pustili smo ladijo usidrano ter odšli v vas. Trebalo je kaj prigrizniti, kajti bil sem še skoro popolnoma tešč. Ali na takih otokih ni hotelov ali gostlin; človek se mora zadovoljiti s tem, kar ravno dobi. Krožnik juhe bi mi bil še najbolj v slast, toda kje je dobiti? Svinjina mi ni bila všeč, ker ni bila tako prekažena kakor doma, pač pa je bilo rib zelo ukusnih in tečnih. Dobrega, pristnega dalmatincea po 12 novčičev liter je bilo dovolj; no, zalivali smo pridno, ker riba baje »mora plavati«.

Še pred polnočjo smo razpeli jadra in hajdi naprej!

Bila je lepa zvezdnata noč, brez lune in vendar tako čarobna in krasna!

V zatišju otočičev ni imel veter mnogo moči in le počasi smo rili naprej. Ko pa smo prišli srečno na plano, bili smo na boljsem. Raznovrstne ribe — kdo bi vedel imena vsem — in drugi morski prebivalci so objestno poskakovali izmed površja veseleči se svojega življenja. Dolgo sem opazoval te in slične prizore ter konečno utrujen legel spat.

Solnce je bilo že visoko na nebu, ko sem se prebudil. Gospodar, nenavadno prijazen, me je opozoril, da se vozimo vstric Zadra. Zastonj sem zlezal po lestvi na precejšnjo višino, tudi brodarjev daljnogled mi ni mogel

pokazati glavnega mesta, zakrivala ga je naravna lega. Občudoval sem pa razdrto in vendar mično obrežje, ki se je svetilo v zlatem solnčnem svitu kakor pas dragocenih biservov.

Mnogo zabave sem imel z najnovejšim potnikom na trabaklju, ki je ponosno, nekako zmagovito stopal med razno šaro po krovu. Previdno si je ogledoval vsako novo prikazen od vseh strani, varno se jej približal ter se je takoj privadil. Vse ga je zanimalo, vsemu se je čudil, vse ga je navdajalo z radovednostjo. Umel se je z vsemi dobro, toda najboljše z menoj.

Kedar sem sedel na kup zviti vrvij, da bi povžil skromno kosilce, prikorakal je počasi, postal, zopet storil nekaj stopinj, ne prestando mi zroč v roke, ter z nova postal. Stegnil je svoj vitki vrat kakor bi kaj premišljeval, premeril daljavo, poskočil ter mi po bliskovito iztrgal kosce sira iz rok. Smejal sem se. To pa ga je menda prepričalo o moji dobrosrčnosti in pogumno mi je — zletel v naročje. Pa glej spaka! Motvoz ga je neusmiljeno potegnil nazaj, da je frfotaje padel na tla; gospodar ga je bil namreč privezal ne sicer iz neusmiljenosti, pač pa radi večje varnosti.

Tako mi je najnovejši sopotnik — najlepši dalmatinski petelin — delal mnogo zabave in kratkega časa. Gospodarjeva žena ga nam je bila dala s seboj za »martinovanje«.

Proti večeru se je pokazala na južno-zahodni strani črna pega — otok Vis.

Tisto noč se nismo usidrili: iz prav lahko umevnega vzroga, ker namreč nismo dospeli do pristanišča. Morali smo ostati na širokem morju. Zjutraj naslednjega dne pa je polagoma prenehal do tedaj še precej ugodni veter. Občitali smo. Vse umetno razpenjanje in obračanje jader ni pomagalo nič. Poskušali so z že znanim veslanjem, toda, tudi to ni imelo vidnega vspeha. Počasi se je morje dvigalo in padalo, delaje grozne gromade vodene mase in globoke kotline, zijajoče v nas; toda naprej se le ni prišlo. Naša ladija se je globoko priklanjala, da sem s strahom opazoval njeno po mojem menenju preveliko uljudnost. Toda ne dolgo in zopet se je ponosno vspela kakor bi hotela pogaziti vodeno zapreko, da sem skoraj padel vznak.

Na sicer veselih obrazih čital sem srd. Zlasti je gospodar zrl nezadovoljno po površju ter klet in zmerjal neprestano, da bi dal duška svojemu ozlovolju. Tuintam je računil na pol glasno, koliko kvara in škode mu dela to nepovoljno vreme in prišedši do zaključka je zarentačil na glas.

Tudi meni se ni nič kaj ljubilo. Tisto leno, mrtvo pretakanje, dviganje in padanje morja — »mareta« mu pravijo — z vedno gladkim površjem kakor olje, mi je bilo zoprno. (Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 2. maja 1901.

Državni zbor. Predsednik je otvoril večerajšjo sejo ob 11. uri 25 minut. Češki agrarec poslanec Zazvorka se je oglasil za besedo za neki formalni predlog, a predsednik mu je odtegnil besedo, ker je, mesto da bi bil stavil predlog, držal daljši govor. Zazvorka se je vnovič oglasil za besedo.

Na to so prišli v razpravo — kranjski dogodki. Afera Šusteršič je prišla na dnevni red in se je iztekla za poslednjega čim najneugodnejše. Afera je znana. Poslanec dr. Šusteršič je zahteval, naj se sestane grajalni odsek in naj izreče grajo nemško-nacionalnemu poslancu Steinu, ker mu je bil zaklical v zbornici: »Z Vami ne govorim, ker niste nič storili na to, ko Vam je poslanec Berger rekel »šuft«: nadalje naj se istemu poslancu izreče graja radi besed: »Vi imate od »žlindre« umazane roke«; in slednjič naj se istemu poslancu izreče graja radi besede »žlindra«.

Včeraj je torej ta afeta prišla pred plenum zbornice in nje rešitev težko da ostane brez posledice za nadaljni razvoj stvari na Slovenskem. A baš zato, ker je stvar velike važnosti, nočemo poročati danes podrobnosti, ki jih čitamo v listih in ki utegnejo biti več ali manje tendenciozno pobarvane, ampak hočemo počakati, da nam pride najzanesljivejša priča — stenografični zapisnik. Za danes se hočemo torej držati le tega, kar poroča korespondenčni biro.

Načelnik grajalnega odseka, češki poslanec dr. Kramar je podal, opiraje se na stenografični zapisnik, zgodovino tega slučaja. Posl. dr. Dyk je izjavil, da vsaki pravično misleči človek mora najostreje obsojati, ako se v zbornici izrekajo zasramovanja. Govornik se ne more zadovoljiti s predlogom poročevalca, ker je poslanec Stein z besedami: »Z vami ne obujem, ker vas je poslanec Berger imenoval »šuft« in ste to mirno vzeli na se«, zagrešil verbalno injurijo, od katere bi ga ne mogel oprostiti noben sodnik. Govornik je predlagal torej, naj se poslanec Steinu izreče graja. Utemeljuje ta svoj predlog se je poslanec Dyk petegnil za dra. Šusteršiča. Potem se je oglasil dr. Šusteršič za besedo in je podrobno opisoval okolnosti, ki so dovele do navedenih pritožb. Kritiziral je postopanje grajalnega odseka, ker se je držal razsodbe sodišča, neugodne zanj, ne da bi se bil spustil v razsodbine razloge in v dokazilni material. Govornik je izjavil konečno, da mirno pričakuje soube zbornice.

Nemško-nacionalni poslanec Schalk je izjavil, da beseda »žlindra«, ki jo je poslanec Stein zaklical posl. Šusteršiču, niti ni »sramotilka«, niti da ne obseja kaj drugega žaljivega. Govornik je sebe in svoje somišljenike zavaroval proti temu, da bi njih akcija proti Šusteršiču imela kaj z vero opraviti, oni da hočejo se svojimi napadi zadeti le tiste, ki izkoriščajo vero za politične kupčije. Govornik je, pogosto prekinjen od pohvale svojih somišljenikov, ostro polemiziral proti dru. Šusteršiču ter je izjavil, naj ima zbornica pred očmi, da kazensko-sodna neomadeževanost ni identična z državljansko častjo.

Po daljši debati, ki je trajala do 4 ure in pol, so bili predlogi grajalnega odseka, da se poslancu Steinu ne izreče graja radi očitanja neumestnih manipulacij, **vsprejeti**; dočim je bila zadnja točka odsekovih predlogov, da se poslancu Steinu izreče graja radi sramotilnega izraza »dr. Žlindra«, **odklonjena** s 118 proti 103 glasom. Vsploh glasovanja so Vsenemci pozdravljali z veliko pohvalo. S tem je bila seja zaključena.

Nadalje pripominja korespondenčni biro, da se v kuloarjih širi govorica, da dr. Šusteršič položi svoj mandat.

Ravno neverjetna se nam ne zdi ta govorica, kajti že iz suhega poročila korespondenčnega biro je razvidno, da je dr. Šusteršiča kakor politika zadelo nekaj jako neprijetnega. Dr. Šusteršič jel bi nedostopen vsakemu pomisleku. Mi smo večkrat, bolj ali manje glasno govorili dru. Šusteršiču, da ambicija je lepa in koristna reč, ali prevelika ambicija je nevarna in škodljiva, on pa si je tolmučil to le kakor osebno nasprotno in zato nam je moč naklanjati svoje najintimnejše — zaničevanje. Sedaj vidi lahko, da naše besede vendar niso bile tako prazne. Nedavno smo rekli in danes ponavljamo: kar je preostro, se rado skrha! In »politika« dra. Šusteršiča je bila vsikdar preostra, veliko preostra.

Vedno isti! Kolikokrat smo že podajali izglede, kako se Nemei sedaj navdušujejo za

načelo varstva narodnih manjšin, to je, za načelo, da manjšina mora uživati vsa prava v polni meri — in kako zopet isti Nemei in v isti čas brutalno gazijo isto načelo varstva manjšinam! Kjer so oni v manjšini, zahtevajo vsa prava, vso slobodo in vse varstvo in še kaj po vrhu, kjer pa so oni v večini in imajo moč v rokah, tam pa, kolikor le morejo, odrekajo drugorodni manjšini vsako pravo, vsako slobodo in vsako varstvo. To je vedno tako, vedno so in ostajajo isti.

Danes imamo zopet zabeležiti takov izsled. Župan praški je namreč le v češkem jeziku pozdravil kardinala Skrbenškega o njega slovesnem dohodu v Prago. To zadoloča nemškimi listom, da se srdito zaganjajo v dra. Srba, očita mu: brezobzirno postopanje, sistematično zapostavljanje Nemcev, brezskrbnost, neobčutnost itd. itd.

Tako torej: to je strašna krivica, ako se je nemški manjšini v Pragi skrivil le en las! Sedaj pa naj bi nam odgovorili, kako ime zasluži to, kakor postopajo s slovanskimi manjšinami v Brnu, Celju, na cesarskem Dunaju, v Građu, v Celovcu itd. itd.?! In tu imamo pravico govoriti o brutalnem zatiranju manjšin, ko jim niti dihati ne dajo. Kar je meni ljubo, je drugim drago! Ako je Nemei toli na srečo nemška manjšina v Pragi, naj le poskrbe za varstvo slovanskih manjšin po raznih mestih, pa bodo videli, kako hitro se uravnajo stvari in potihnejo pritožbe na vseh straneh. Načelo varstva manjšin je lepo, je plemenito, je postulat človekoljubja. In čim vzvišeneje je to načelo, tem frivolnejše se nam mora videti igra, ki jo Nemei tirajo s tem načelom. Aut, aut: ali velja, ali ne velja! Zahtevanje pa, da bi veljalo le tedaj, kadar je komu prav, in da bi jej smel gaziti, kadar mu ni prav — to je res frivolno. Taki frivolneži so tudi naši Italijani! V Tirolu zahtevajo polno pravico za svojo manjšino, v Primorju pa izkoriščajo najbrutalnejše svojo večino, kjer le imajo; v Tirolu se, svoji narodnosti v prilog, sklienijo na narodnostni in avtonomistični princip, v Primorju pa Slovanom jednostavno in absolutno negirajo narodnostni princip in so zaveznički najtrdovratnejih nemških centralistov. Vedno so isti in povsod, ti naši sovražniki!

Državnozborna dopolnilna volitev. Včeraj se je vršila dopolnilna državnozborna volitev za V. kurijo za volilno skupino Smiehov-Kladno. Češki klub je ponujal kandidaturu bivšemu načelniku svojemu, dru. Engelu, a ker je le-ta odklonil, je češki klub ostal brez kandidata. Izvoljen je bil narodni socialist Choe proti socialnemu demokratu Nemecu. Ker pa je na prvi volitvi dr. Engel vendar dobil 108 glasov poleg 280 za Choea 249 za Nemeca in ni torej noben kandidat imel absolutne večine, je bila potrebna ožja volitev, ki se je vršila takoj in na kateri jo je — kakor rečeno — zmagal Choe dobivši 359 glasov proti 240.

O izgredih v Lvovu menijo listi, da jih je provzročila le sila, lakota. Sodijo torej, da mora biti tam mnogo ljudi, ki so brez kruha, ki trpe lakoto. L. kota pa ni le neueljub gost, ampak tudi nevarna svetovalec, ki se ne meni dosti za kazenske paragrafe in rad zavaja v kaznjiva dejanja. Da stvar ni imela posebne politične podlage in da ni bila organizovana politična ali morda socialistična demonstracija, je razvidno iz odločne izjave vodstva lvovskih socialistov, ki odločno odklanjajo vsako skupnost z izgredniki.

Bosansko-dalmatinska železnica. »Obzor« je izvedel iz — kakor pravi — zanesljivega vira, da je ministerski predsednik dr. Körber povodom zadnjega bivanja v Budimpešti govoril o bližnji sankciji zakonskega naertha za gradnjo bosanskih železnic v zmislu poznane kompromisa z ogrsko vlado. Po tem kompromisu bi se za tri leta imela zidati železnica Bugajno-Aržano. Do tedaj bi morala biti seveda dozidana železnica Split-Aržano, ker je zgradba te železnice obsežna v naertu zakona o investicijah, o katerem razpravlja sedaj železniški odsek.

Tržaške vesti.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel jutri zvečer ob navadni uri svojo redno sejo.

Odkrita beseda. Nedavno je menil eden slovenskih listov bolj porogljivo, da nam pri »Edinosti« se dobro godi, ker imamo toliko sodelavnikov in poročevalcev, da se nam ni treba dosti mučiti za napolnjenje lista. To nam daje povod, da spregovorimo par odkritih besed.

Često moramo od naših ljudi čuti očitanje, češ, to in to se je dogodilo tam in tam, a vi niste nič poročali. Da bi dotičniki poznali razmere v našem uredništvu, ako bi videli, kako skromno so tu odmerjene moči in da se mora valed tega delati — v najtršem pomenu te besede — bi bil gotovo malec previdnejši s takimi očitanji. Pa tudi, ko bi ne bilo tako: je-li res vsikdar le »nemarnost« uredništva kriva, da v listu ni bilo poročila o tem in onem dogodku? Kaj še! Često je javnost kriva in neredko ravno oni, ki očitajo!

Dan za dnem se dogaja v naši okolici in v drugih bližnjih krajih kaj takega, kar bi zanimalo naše čitatelje, a mesto da bi ljudje hitro sporočili o tem, le — očitajo. Potem je naravno če v najboljšem slučaju izvemo morda še le čez nekoliko dni, ko je sploh že prepozno, da bi poročali o njem. Naši mislijo morda, da nas kar sv. Duh navdihne, da vemo o vsem, kar se po svetu godi ali pa vsakdo pričakuje tisto znamenito »spretnejše pero«, ki naj opiše dogodek. Tako prihaja: da mi ne zvemo ničesar, naši čitatelji pa seveda še manje. O da, kritizirati je lahko, zbadati druge komodno, da je malo domačih vesti, ali da kasno prihajajo. In kdo je kriv temu? Smo že povedali. Ravno tisti, ki kritizirajo najbolj! Mesto, da zabavljajo, naj bi raje napisali, ko so kaj čuli ali izvedeli, in videli bi, kako bi bil list raznovrsten. Pred par dnevi n. pr. je v Nabrežini neki mladenič skočil v vodnjak — zdi se nam radi neke ljubezenske stvari — mislite-li, da se je potrudil kdo, da bi nam bil sporočil o tem? Kaj še! Stavili pa bi svojo glavo, da so v Nabrežini pričakovali, da bodo v našem listu kaj čitali o tem! Mar ni v Nabrežini res nikogar, ki bi znal slovenski pisati? To je le mal izgled. Tako se nam dogaja dan za dnem, kakor smo že zgoraj omenili, in povsod so jednaki. Ali ne vedo naši rododoljubi, koliko bi lahko koristili naši narodni stvari, ako bi nam tu pa tam takoj naznanili zlasti važneje dogodke? List bi na ta način postal raznovrstnejši in zanimivejši, kar bi povsod njegovo razširjevanje med našim ljudstvom, in z razširjenjem lista utrpel bi se tudi narodni čut med narodom. In čim razširjenjši list, tem večji je tudi njega ugled pred svetom! To pa mora biti le na korist narodni stvari. Bo-li kaj pomagalo? Se-li vzbudijo morda naši rodoljubi? Torej gospoda slavna: odslej nekoliko, manje rekriminirati in nekoliko več — pomagati!

Naš »Narodni dom«. Pišejo nam: Gospod urednik! Omenili ste, da Vas občinstvo kar obsipa z načrti in raznimi nasveti, kako bi se dal narediti »Narodni dom«. Tudi jaz bi imel neki nasvet, kateri pa ne poseza niti v delokrog arhitekta niti v delokrog administracije; radi tega mislim, da se ne zamerim nikomur, ako se drznem kompetentnim krogom predlagati, naj bi razmišljali o mojem nasvetu in naj bi ga, če le mogoče, upoštevali.

V Trstu živi poleg Slovencev tudi mnogo odličnih zastopnikov družih slovanskih narodov, posebno Hrvatov, Srbov in Čehov ter tudi nekaj Poljakov. Gotovo želi vsakdo izmed nas, da bi »Narodni dom« združil vse tržaške Slovence pod svojo streho: da bi mi Tržačani podali lep izgled slovanske vzajemnosti. Da se pa bodo že po imenu zgradbe vsi čutili doma v našem »domu«, je moje menjenje, naj bi se zgradba ne imenovala »Narodni dom«, ampak ime naj bi jej bilo obsežnejše — »Slovanski dom«. Kako krasno bi bilo, da bi imeli v tem »Slovanskem domu« svoje posebne prostore vsi oddelki velikega slovanskega naroda, ki so zastopani v Trstu! To bi nas vedno bolj združevalo in približevalo in bi se začeli umevati med seboj bolj in bolj. Upam torej, da se bo uvaževal ta moj nasvet, toliko bolj, ker se mi je ta želja izrazila tudi od družih tržaških Slovanov.

Ravnopravnost na c. kr. pošti! Pišejo nam: Včeraj sem nesel neki omot se slov. napisom na tuk. centralno pošto. Ako ravno je bil naslov popolnoma slovenski — me je gosp. uradnik vprašal v laškem jeziku: da-li plačam tukaj? Na moj pritrdilni odgovor mi je izdal: »Paket-Aufgabeschein«, »Certificato d' importazione-pacchi« potrdilo, ki nosi št. 318—1!

Mladi gospod mi je rekel »šest in šestdeset (stotnik) in se je o tem pomembno nasmihoval svojim kolegom!

In zopet regnecoli! Naša oblastva hočejo menda res na vsaki nači poskušati, koliko potrpežljivosti ima naše ljudstvo, ter se

niti ne zmenijo, da bi storila enkrat resen korak proti poplavljanju naših dežel z italijanskimi podaniki, kateri so prava nesreča naših pokrajin. Najhujši med vsemi pa so tisti znani vročerkvini »romagnoli«, kateri so še povsod, kamor so prišli, uprizarjali prave bitke, ker so stokrat drznejši, nego da bi bili na lastnem domu, in postopajo tako ošabno in brezobzirno, kakor da bi bili oni povsod absolutni gospodarji in vsi drugi njih sužnji. Spominjamo se tukaj zopet škedenjskih izgredov, ki so jih uprizarjali ti neljubi gostje. Človek ni bil, ko so bili ti subjekti v Škedenju, niti toliko gospodar, da bi hodil po vasi po svojih opravilih; sosebno ni mogel pojedinec, ko se je stemnilo, zapustiti svoje hiše, ako ni bil dobro oborožen, ker za vsakim oglom ti je tičala kaka taka nesnaga s svojim štiletom. Škedenj je bil takrat bolj podoben kakemu banditskemu gnezdu v Abruzzih, nego mirni slovenski vasi v kulturni državi. Redarjev je kar mrgolelo. Dekleta in žene niso smele niti iz hiš, ker so jih povsod zalezovali kakor psi! Da so ostali še nekoliko časa, bila bi vsa vas demoralizirana v kratkem. Podobni dogodki se dogajajo sedaj zopet pri Škofljah, kjer so cele trume teh zloglasnih romanjolv, ki delajo na gradnji železniške proge. Prepotentni laški polentarji so uprizorili v Spodnji Škofiji v nedeljo pravo bitko v gostilni Albina Postojne na koperski cesti z domačini iz zgoraj in srednjih Škofij in valed tega tiči sedaj v zaporu mnogo domačinov in nekaj romanjolv. Zopet bodo morali sedaj naši mirni domačini trpeti v ječah, radi neprevidnosti kompetentnih oblastev, ki nimajo dovolj energije, da bi enkrat za vselej preprečila take žalostne dogodke s tem, da bi zabranila nevarnim elementom iz bližnjega kraljestva, da hodijo semkaj trgati kruh iz-pred ust našemu ljudstvu, posebno v tužni Istri, ki je itak v vsakem obziru dovolj zanemarjena, toliko od avstrijskih vlad, kolikor od vrhne avtonomne oblasti. Ali je avstrijski vladar res na tem ležeče, da popolnoma propade naš narod ob Adriji?

Karakteristično je posebno na tem dogodku dejstvo, da so tudi tisti znani renegatski »Škofijotci« iz spodnjih Škofij, bili v lepi družbi z zloglasnimi romanjoli, kar jako lepo dokazuje, kako daleč zavaja človeka narodno izdajstvo! Fej, izdajalec, ki v družbi z sovražnimi pritepenci naspadate svoje brate!

Grezler & Duodo. Ko smo bili svoječasno poročali, da je mašinist Zennaro zgoraj omenjene tvrdke zasramoval naš jezik, slišali smo, da so se gospodarji iste tvrdke zgražali radi te novice. Sedaj pa doznajemo, da se dotični mašinist še vedno izvrstno počuti pri dotični tvrdki in da se mu ni nič hudega pripetilo radi naše novice, na čemer mu moramo le častitati. Častitati moramo tudi tvrdki sami, da ni radi naše novice izgubila niti jeduega odjemalca. Torej se je vse gladko izteklo. Da se zasramovanju našega naroda ni zadostilo, to nas seveda ne sme osupniti, ker naši nasprotniki imajo le prav, da tako postopajo z nami, ako smo mi tako neumni, da se dajamo nekažnjeno zasramovati.

Sramotenje našega jezika! Dostavljena nam je reklamna tablica z sledečim besedilom:

«Na draga moja, tu je pač vsaka beseda zastoj čez pravega Franekova Kava najljubši primis; pač je nekoliko ostra, toda zato je še manj potrebuje; in daje barve (po-barva) in ima okus, ki človeku ne postane zopra.

Jaz se je bom že držala, ker čez mojo skadoleco Franekova ni vse drugo nič, in ne izda nobeno besedovanje nobeno bankanje».

In to naj bi bila reklama za dotično tovarno! Nam se zdi, da hoče tovarna s tem sramotenjem našega jezika najbrž reči: »Sloven-i ne kupujte mojih izdelkov«! Mi ne bi imeli ničesar proti temu, ako bi se slovensko občinstvo s primernim odgovorom odzvalo na tako sramotenje našega jezika.

Novelli — Turgenjev. Danes zvečer predstavlja bo v gledališču »Filodrammatice« dramsatična družba dramsatičnega umetnika Ermete Novelli-ja igro »Ptuj kruh«, katero je spisal slavni ruski pisatelj Ivan Turgenjev.

Razpis učiteljskih služb. Tržaški mu-nicipij razpisuje učiteljsko mesto s plačo II. kategorije (kron 1400) sa ljudske šole v okolici s slovenskim učnim jezikom in z italijanskim jezikom kakor predmetom. Učitelju je zagotovljenih šest kvinkvenij po 200 kron in stanarina 300 kron.

V slučaju, da se na to mesto imenuje jeden sedanjih asistentov, odpre se konkurz za to izpraznjeno mesto z adjutom letnih 1100 kron (za še neusposobljene pa 880).

Prošnje je uložiti do 20. t. m. na tržaški municij.

Od sv. Ivana nam pišejo: Dragi gospod urednik! Vašo včerajšnje častitko sprejemamo z resničnim veseljem, kajti bošite prepričani, da napravimo tako gotovo in natančno ljudsko štetje, da se bodele i Vi čudili, od kod toliko Slovanov v sv. Ivanu.

Svetovčan.

Koliko stane psovka porko di ščavo? Gospod Fran Kravos je bil dne 27. m. m. ob 8. uri in pol zvečer doma v svoji družini, kjer se je pošteno zabaval s svojo — deo. Kar naenkrat je začel zvoniti na glavnem uhoju stanovanja; zavkaval je torej svoji 14-letni hčerki, naj gre odpirat. Ker je nekdo na hčerkin »kredo je«, odgovoril: »verzi subito« (odpri takoj!), se ista ni upala odpreti — boječa se kaknega sovražnika. Takoj na to je bilo čuti razbijanje po vratih, na kar sta zopet sli omenjena deklica in še druga 9-l. hčerka, ter pogledali, kedo da razbija! Pred vratmi je bil neki Presotto Benedetto, ki stanuje kakor podnajemnik nad stanovanjem Kravos-ovem. Ko sta deklici spoznali razbijača, sta odprli in sli ven, ne sluteči ničesar hudega.

Presotto je pozval več hčerko, naj mu sledi na stopnice drugega nadstropja ter jej je tam pokazal na pomazane stopnice rekši: »To ste napravili vi drugi!« Deklica je odgovorila, da mi nismo kako umazani in da je to gotovo storila taka oseba, ki ne biva v hiši, je Presotto (ital. podanik in trg. z vinom istotam) dvignil palico nad deklico ter jo tako prestrašil, da je zbežala nazaj v stanovanje!! Ko je Kravos na to prišel ven pogledat, kaj se godi pred vratmi, in ko ga je omenjeni Presotto zagledal, je ta poslednji začel rohneti nad njim očs: »Vi ste umazani ljudje! Vi niste ljudje, ki smejo stanovati v poštenu hiši! Vi ste brez vsake olike — vi ste — divjaki!!! (salabracco Vigliacco). Na ta žaljenja je gospod Presotto dobil primereu odgovor ter se je na to podal na vrata svojega stanovanja, od koder je zavpil Kravos: »Poreo di un schiavo« ter zaloputnil vrata! Torej ne samo da nas žalijo in napadajo na ulici in po mestnih uradih, ampak celo v naša stanovanja prihajajo žaliti nas! — Radi tega dogodka je bila včeraj, dne 1. t. m. razprava proti gori navedenemu napadalen ter je bil Presotto spoznan krivim in je bil — upošteva je razne oblake — obsojen na 10 kron globe ter v povrnitev pravnih stroškov, kar bo znašalo skupaj nad 50 kron!

Obtoženi je prijavil utok, ki mu donese še drugih nepotrebnih stroškov in vse to za: »Poreo di schiavo!« Ako bi jih oblasti vedno hotele taksirati tako, bi bržkone kmalu izginele take psovke! Koliko bi zaslužil še le — duhovnik, ki ščave bruha iz ust?!

Tožitelja je zastopal gospod dr. Slavik. Na posredovanje gospoda sodnika Zaccaria za prijateljsko poravnavo je gospod dr. Slavik — v sporazumljenju s tožiteljem — izjavil, naj obtoženec poda primerno izjavo in plača 10 kron sodnih stroškov! Ta pogoj je bil gotovo več nego skromen in spravljiv — in vendar ga toženece glede izjave ni hotel sprejeti. Dostavimo naj še, da je bila vložena tožba spisana v slovenskem jeziku, a za razpravo določeni sodnik — ni znal slovenski! Dalje naj še pristavimo, da sta tožitelj in njega zastopnik upala in skušala uničiti vso stvar s trditvijo, da se je ves ta dogodek vršil dne 13. januarja, da je torej stvar po zakonu zastarela — kar se jima pa ni posrečilo!

Lipiški dogodek pred sodnijo. Naši čitatelji se bodo bržkone še spominjali onega dogodka, ki se je bil dogodil minole velikonočne praznike v Lipici, ko so namreč nekateri tržaški biciklisti zašli v Lipice med čredo kobil, katera se je splašala in ki so zasramovali konjarja, ki jim je prepovedal voziti med kobilami, s porco de ščavo. Radi tega so bili obsojeni toženi biciklisti in konjar vsaki na 20 kron globe. Vsi se uložili utok. O razpravi spregovorimo nekoliko še jutri.

Nagla smrt Lloydovega kapitana. Včeraj zjutraj je na Lloydovem parniku »Aurora« poveljnik tega parnika, kap. Scarpa, onesvestil. Prenesli so ga od tam v Lloydovo palačo, kjer mu je zdravnik, katerega so telefonično pozvali z zdravniške postaje, pomagal k zavesti. Ko mu je nekoliko odleglo, povrnil se je zopet na parnik, kamor ga je zvala služba. Tu pa je zopet pal v nezavest,

vsled česar so zopet pozvali zdravnika, kateri pa mu ni mogel več pomagati, ker je bil kapitan ob njegovem prihodu že mrtav.

Nesreča v Lloydovem arzenalu. Delavec Ranzatto, kateri je pred nekolikimi dnevi, kakor smo že poročali, skupaj z dvema tovarišema Gjorkom in Škabarjem ponesrečil v Lloydovem arzenalu, je včeraj umrl v mestni bolnišnici.

Pošta za c. k. bojno ladijevje. Pošta za a. o. bojne ladije »Maria Terezia«, »Eli-sabet« in »Zenta« se odpošlje v Šangai s tržaškega poštnege urada dne 4., 11., 14., 18., 25. in 28. t. m. ob 8. uri 25 minut zjutraj. V Šangai dosepejo te pošiljke dne 6., 12., 19., 26. in 29. junija t. l.

Nesreča pri sv. Savi pod Škedenjem. Poročajo nam, da so truplo utopljenega kap. Frank Henrik Champbella s parnika »Hillerag« našli v morju blizu Lloydovega arzenala. Champbell je utonil, kakor smo poročali včeraj, ko je s parnika »Hillerag«, kateri je bil pripeljal riž v čistilnico riža pod Škedenjem, plaval proti odvezanemu čolnu, hoté ga pripeljati nazaj k parniku.

Dražbe premičnin. V petek, dne 3. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Boschetto št. 24. in 26. in v ulici S. Nicolo št. 13. hišna oprava; na trgu delle Lega št. 7. oprema v zalogi in venei; v ulici S. Francesco št. 16. pohištvo; v ulici S. Giovanni št. 6. železna blagajna; v ulici Cordaiuoli št. 3. in v ulici S. Cilino št. 583. omara.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 15.9, ob 2. uri popoldne 18.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.0. — Danes plima ob 8.42 predp. in ob 8.18 pop.; oseka ob 2.17 predpoludne in ob 2.20 popoldne.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah vabina do mačo veselico, kijo priredi v nedeljo dne 5. maja t. l. v stekleni dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah. Vsopred: Fr. S. Vilhar: »S vrletnoga Trebeviča«, možki zbor. 2. I. Laharnar: »Mladosti ni«, mešan zbor. 3. * * »Same zapreke«, gluma v jednem dejanju. 4. Vilko Novak: »Hrvatskoj«, možki zbor. 5. * * »Sarafan«, ruska narodna, mešan zbor. 6. * * »Kmet Herod«, burka s petjem v dveh dejanjih. — Slobodna zabava. — Začetek veselice točno ob 5½ uri popoldne. — Vstopnina na veselico 25 nvč. za osebo, sedeži prosti. Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Občni zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu v Trstu« bo v nedeljo, dne 5. maja ob 5. uri pop. v šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu, ulica Giuliani št. 28. Priporoča se vsem udom bratovščine, da pridejo na zborovanje. Letošnje zborovanje bo jako važno zaradi znanih dogodkov pri sv. Jakobu.

Vesti iz ostale Primorske.

× Slovensko pevsko bralno društvo »Svoboda« pri sv. Antonu bo imelo svoj redni občni zbor dne 5. maja t. l. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Morebitni predlogi. 6. Slobodna zabava.

× Bralno in pevsko društvo »Slave« v Riemanjih priredi dne 30. junija t. l. veselico na planem s petjem, godbo deklamacijo, srečkanjem, igro in plesom. Vsopred objavimo pravočasno.

Prosimo bližnja in okoličanska bratska nam društva, da to vzamejo na znanje.

O d b o r.

Vesti iz Kranjske.

* Redka plodovitost. »Narod« poroča: V Gorenji Šiški pri posestniku Antonu Šusteršiču, po domače pri Kosu, sosedu gostilne pri Pavšiču je imela krava v 15 mesecih šestero telet. Zadnji so bili pred 3 tedni trije junčki, ki so zdravi in čvrsti. Prva tri teleta je zvrglav 6 mesecih in so radi prezgodnjega poroda prišli na svet mrtvi. Ljudstvo hodi z zanimanjem gledat to izredno plodovito kravo in troje junčkov.

* Bogoskrunstvo. V »Slovenec« čitamo: Še nam je v spominu bogoskrunsko dejanje, ki se je izvršilo pred par leti v frančiškanski cerkvi v Ljubljani, ko je brezverski zločinca sv. hostijo v monštranci prilepil na steklo. Nekaj sličnega se je minoli teden dogodilo tudi v Št. Ožbaltu. Bogoskrunec je odprl tabernakelj, vzel iz lunule, ki je v monštranci, sv. hostijo, iztrgal iz sv. hostije precejšnji kosček, potem pa sv. hostijo zlomljeno ob strani lunule prilepil. Ko je hotel g. župnik sv. podobe prenoviti, je s strahom zagledal grozno bogoskrunstvo. Kaj je bogoskrunec storil s kosčekom sv. hostije, se ne ve, najti ga ni nikjer. Bogoskrunec ni bil tat, ker ni ukradel lunule, pa tudi ne kake druge cerkvene reči, tudi cerkvena škrinjica je nepoškodovana. On je storil svojo brezbožno dejanje zgolj iz hudobije. Kam pridemo, če že najsvetejše stvari ne bodo več varne?

Razne vesti.

Preganjalec žensk iz maščevanja. V Ludvigshafenu na Nemškem so zaprli 25-l. delavca Ludovika Graba, ki je zagrešil celo vrsto zlojedstev na ženah in devojkah. Še minolo soboto je ranil z nožem neko žensko. Grab je priznal svoje čine in je izjavil, da je radi neke bdlezni prisegel vsem ženskam maščevanje. Redarji, ki so ga aretirali, so bili preoblečeni v žensko obleko.

Panika v cirku. Iz Taskenda javljajo o strašni nesreči, ki se je dogodila v tamošnjem cirku Cervilli. Zbranih je bilo 3000 ljudi, kar se je pod streho pojavil ogenj, kar je povzročilo grozno paniko med občinstvom. Vse je drvelo proti izhodu. Gledalci na galerijah so skakali na gledalce v parterju ter je navstal strašen krik. Zmečkanih do smrti je bilo 32 ljudi, 150 pa ranjenih. Gasilci so pogasili ogenj po nekoliko urah.

Cesar Viljem kakor — pevec. Nemški listi poročajo: Bonski pevski zbor, ki je pod protektoratom princa Henrika Pruskega, prepeval je nekega dne pred cesarjem Viljemom v palači Schaumburg. Cesarja je pesem »Vom Rein« tako nautušila, da je stopil med pevce in z njimi prepeval.

Srečni Nemci, ki imajo tako kunštnega cesarja, da vse zua in ki je tako »gemüthlich«, da z dijaki salamandre drgne in pevskim društvom s svojim cesarskim glasom pomaga do slave.

Pozabiti ne smemo, da je nemški cesar tudi o tej priliki, predno je prišel peti, držal obligatno govoranco. Čudno, da nam, ko gorimo o Viljumu, vedno uhaja spomin tja v Rim, kjer je nekdanj carjeval — Neron, ki je bil tudi nekaj Tausendkünstler. Le škoda, ker ni Neron več mej živimi, da bi se z Viljemom pozvala na kak interesanten »match«.

Italijanski kralj na evropskih dvorih. Iz Rima javljajo, da italijanski kralj tekom prihodnjega leta obišče evropske dvore in sicer: v Berlinu, Parizu, Petrogradu, Carigradu, Bruselju in Bernu. Na Dunaj baje ne pojde, zato, ker cesar ni povrnil dunajskega obiska pok. kralju Umberto.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol«

vabi na

redni občni zbor,

ki bo

4. maja 1901. ob 8½ zvečer

v društveni telovadnici — (ulica Coroneo št. 15.)

se sledečim dnevnim redom:

- 1.) Pozdrav staroste.
- 2.) Poročilo tajnika.
- 3.) Poročilo blagajnika.
- 4.) Poročilo pregledovalcev računov.
- 5.) Poročilo učitelja telovadbe.
- 6.) Razgovor o udeležbi na vsesokolskem shodu Sokolov v Pragi.
- 7.) Eventuelni predlogi.
- 8.) Volitev novega obdora in pregledovalcev računov.

Trst, 20. aprila 1901.

Na obilni vdeležbi vabi

O d b o r.

Brzjavna poročila.

Predsednik države Čili odstopi.

VALPARAISO 1. (B) Predsednik čilski, Errazuriz, je odstopil iz zdravstvenih oziror.

Delavsko gibanje na Francozkem.

PARIZ 2. (B.) V večernih urah je prišlo v Grennoble u no nekem delavskem shodu do pretepov. Orožniki so posegli vmes z golim orožjem in so zaprli nekaj oseb. Nekaj policijskih agentov je bilo ranjenih. Sicer ni bilo v vsej Franciji včeraj nobene neprilichnosti.

Ustaja na Kitajskem.

KOLIN 2. (B.) »Köln. Ztg.« javlja iz Pekinga včerajšnjega dne: Rusi so imeli pri Mukdenu krvavo bitko s Kitajci. Rusi so imeli 60 mož mrtvih in ranjenih. Padli so štirje častniki. Med ranjenimi je tudi general Cerpiki.

Imenovanje mitropolita dalmatinskega.

DUNAJ 2. (B.) »Wr. Ztg.« objavlja: Nj. Vel. cesar je imenoval korarja v stolnem kapitulju v Spljetu, Matevža Dvornika nadškofom v Zadru.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 2. (B.) Vojni minister Brodriek je imel včeraj Guildfordu govor, v katerem je povdarjal potrebo, da se vojna v južni Afriki zaključi kakor hitro mogoče. Potem je govoril o odporu proti novi carini na oglje ter je rekel, da bi za vlado pomenilo konec nje gospodarstva, ako bi ta akcija napravila kakov utis nanjo, ki bi jo prisilil odnehati. Brodriek je izjavil nadalje, da tako dolgo, dokler se ne bodo mogle priporočiti boljše odredbe, bo vlada vstrajala pri svojih sedanjih predlogih glede organizacije vojske.

MADRAS 1. (B) Parnik »Roslin Castle« je dospel semkaj s 500 Buri na krovu ter odpluje jutri v Ballary.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

• T R S T •

TOVARNA: ZALOGA:

Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vogal (solsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANJ CENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PASTIGLIE PROTI PRENDIN.

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštarne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Dunajska filjalka
Bankne vloge na knjižice s 4%.
 Obračun, borzno posredovanje, posojila na vred-
 nosti papirja, menični oekomp, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka
 na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Rezervni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Mala znanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Člasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčearne.

H. Stibel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso filjalka ulica Riborgo 15 ima veliko pekarno in sladčearno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčij v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilo franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčearna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1 priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohišstvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljenega istega po cenah ki zadovoljevali gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

V najem

se odda kakor letovišče hiša na deželi s tremi sobami in kuhinjo na svežem zraku in jako zdravem kraju. Več se izve v ulici Petronio št. 1.

Išče se

popolnoma izvežban

mesarski delavec

zmožen slovenskega jezika. Popraša naj se pri uredništvu našega lista.

Podpisani si časti naznanjati slavnemu občinstvu da je otvoril v **Via Scussa 1,**

gostilno „All'antica città dalmata“

s prodajo dalmatinskega vina iz samega grozja po 36 nvč. za družine po 32 nvč. liter.

Naj me slavno občinstvo blagovoli obiskati ali pa poslati po katerosikoli množino in pripravilo se bode, da je vse to res, kar zatrjuje podpisani t. j. da je njegovo vino pristno.

Kdor pije to vino, se mu ni treba bati glavobola in tudi ne boleznij v želodecu marveč se mu zdravje utrdi, zadobi moč in tudi slast do jedi.

Spoštovanjem

Mate Kovačević.

NB. Na večji množine po posebnih cenah.

Osmica pri sv. Ivanu

(na Vrdeli)

Posednica udova Frančiška Zvab naznanja sosebno svojim mnogim znancem v mestu, da v nedeljo odpre »osmico«, da potoči ves domači svoj, kakor znano izborni vinski pridelek.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednosti: zatorej naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR:
 ZALOGA PRI IV. JEBAČINU V LJUBLJANI.

Cenjene gospodinjne
 skusite da ta naša
 izborna sladna kava
 najde pot v vsako
 slovensko hišo.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je za hribolazce, kolesarje in jezdece neobhodno potrebno.

Vdobja se v lekarnah.

Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:

Lokarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranjo varu. Znamko, ki se nahaja na lončku.

Predobjava.

Častim si javiti slav. občinstvu, da otvorim dne 2. maja

TRGOVINO Z MANUFAKTURNIM BLAGOM

— v ulici Barriera vecchia št. 27. —
 tam, kjer je bila prodajalnica Salzingerja.

V zalogi bodem imel popolen izbor predmetov za moške in ženske, in sicer: volnene snovi, bombažne snovi, perkale, rigadine, zlate, srebrne in brokatne snovij, satin, oksfort, cefir i. t. d.

Perila.

Platenine.

Bombaževina.

Srajce za moške in ženske, bele in barvane, vseh vrst in izbrane kakovosti. Spodnje srajce, spodnje hlače, nogavice, modrci, nadmodrci, manšete, ovratniki, kravate, robei, platenine i. t. d.

Posebno pozornost bom obračal v to, da bode moja trgovina vedno dobro izbrana, da si bom nabavljala vse predmete, ki jih bode slavno občinstvo želelo imeti in obljudujem take cene, da se mi ne bode bati konkurence. Nadejam se podpore in beležim spoštovanjem

F. DOBAUSCHEK

TRST. — ulica Barriera vecchia 27. — TRST.

NB. Govori se tudi slovensko.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer priporoča za binkoštno praznike in birno: obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih suknj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (alodjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Kormianu od gl. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Zaloga

dvojno rafinovanega romanskega in cesenskega žvepla, angleška modra galica, »AGRICOL« za uničevanje mrčesov na trtah, drevju in zelenjadi, elastični trakovi za cepljenje trt in mehi za žvepljanje ter gumijeve eevi. — Vdobja se po cenah, da se ni bati konkurence v mirolilnici

Emilijo Cimar pok. Friderika

ulica Belvedere 37, podružnica na Opčinah 212

Telefon št. 1083.

Velik izbor šip, žebjev, barv, mineralnih voda, esene, čopičev, mila, sveč, olja, firnežev, kemičnih izdelkov itd.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.

— Kozuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kozuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kozuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Pozor „Secession“.

Kuhinjska posoda od sivega emajliranega železa, prekaša vse druge enake izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter je zelo po ceni in brez konkurence. Zaloga popolne kuhinjske opreme. Novost te vrste je patentovani stroj za kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam od sebe, ne da bi bilo ga treba nadzorovati. Izključno prodaja ima

Anton Amadeo

zaloga železja, kovin in kuhinjskih potrebščin

TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljenja pod stalno kontrolo zavoda za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dati bolnikom in konvalescentom, ker analizijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo moraje imeti najfinejša vina.

C E N E:

Istrski teran liter po 32 novč,
 VINO iz KASTELOV pri SPLITU 34 "
 VINO iz VISA 34 "
 VINO OPOLLO 38 "
 Belo vino iz VISA 40 "

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.
 Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in kamor si bodi.

Cene zmerne.

Ivan Godina
 klepar (limar)

Trst — ulica Scussa št. 1. — Trst,

izvršuje vsakovrstna dela za stavbe, za rabo po morju, in pri obrtnih, tako nove kakor poprave bodisi iz jednostavnega ali dvostrokega pleha, zinka, lamarina, medi bakra, pakfona itd.

Ivršuje kopke in sisaljke po naročbi. Prodaja vsakovrstno posodo za kuhanje itd. Vse po najnižih cenah.